

Zoonoseovervågning af danske ræve – nye fund af rævens dværgbændelorm i Midtjylland og trikiner i Sønderjylland

De seneste års overvågning har dokumenteret vigtigheden af et fortsat fokus på overvågning af zoonotiske parasitter i danske ræve. Ved hjælp af en stor indsats fra danske jægere og andre personer har Dansk Veterinær Konsortium (DK-VET) fra slut 2022 til midt 2025 indtil videre undersøgt 644 regulerede, trafikdræbte og dødfundne ræve for rævens dværgbændelorm, *Echinococcus multilocularis*. I 2024 blev overvågningen udvidet til også at gælde trikiner, og indtil videre er 260 ræve blevet undersøgt.

Resultaterne viser, at der er en vedvarende høj forekomst af dværgbændelorm i området omkring Højer i Sønderjylland, idet 12 ud af 55 ræve

lokalt i andre områder end det sydlige Jylland. Tidligere er der da også påvist tre positive ræve ved Grindsted i 2014 og tre i Storkøbenhavn i 2000. I det nuværende overvågningsprogram er der foreløbig fundet to positive ræve i nordvest for Skive og en positiv ræv ved Haderup.

De voksne dværgbændelorm findes i slutværter så som ræv, mårhund og hund, mens små gnavere (typisk sydmarkmus og mosegrise) er mellemværter. Infektionen er asymptomatisk hos slutværter, men kan hos mennesker føre til alveolær ekinokokkose – en alvorlig og behandlingskrævende sygdom præget af langsomtvoksende, infiltrative leverlæsioner med potentiale for metastasering. Æg fra de voksne orm udskilles med afføringen fra slutværten og er miljøresistente, hvilket muliggør smitte til mennesker via kontaminerede bær, svampe eller jord.

På nuværende tidspunkt er der ingen kendte humane tilfælde med sikker smitte i Danmark. Dog er der påvist seks humane tilfælde i Sverige inden for de seneste to år, og i Tyskland påvises der årligt 20–50 tilfælde. Hunde kan også erhverve alveolær ekinokokkose ved indtagelse af parasitæg fra miljøet, eksempelvis ved indtag af rævefæces. Sygdommen vil i det tilfælde udvikle sig hos hunden på samme måde som hos mennesker, og hunden vil dermed ikke nødvendigvis udskille æg med afføringen, som ved intestinal infektion.

Sideløbende med overvågningen har vi i samarbejde med Sønderjysk skadedyrskæmpelse igangsat indsamling af vilde gnavere. Formålet er at belyse, hvilke arter der fungerer som mellemværter under danske forhold – viden, som kan være afgørende for forståelsen af smittens persistens og spredning. Vi er dog også interesserede i at undersøge gnavere fra øvrige områder med inficerede ræve.

Prøveudtagning fra regulerede ræve afleveret til faldvildtovervågningen.
FOTO PATOLOGIVAGTEN

KU modtager dødfundne/regulerede ræve til overvågningen. Rævene anvendes også i overvågning af andre sygdomme. I 2025 blev en ræv for første gang i Danmark fundet positiv for trikiner (*Trichinella pseudospiralis*). Den eneste tidligere påvisning af *T. pseudospiralis* i Danmark var hos en mink fra Bornholm i 2007. Den positive ræv blev nedlagt i grænseområdet syd for Højer, men vi ved ikke, om ræven er smittet lokalt, eller om det er en indvandret ræv, der kan have medbragt smitten sydfra. *T. pseudospiralis* er tidligere fundet hos vilde rovdyr og vildsvin i Tyskland.

I 2024 blev der også påvist hundesyge, højpatogen fugleinfluenza, ræveskab og fransk hjerteorm (*Angiostrongylus vasorum*).

Ønsker du at bidrage til indsamling af døde ræve, kan du kontakte Patologivagten, KU SUND: kupat@sund.ku.dk eller 9350 9280. Læs mere om indlevering og indsendelse af ræve og gnavere til overvågningen: <https://patologivagten.dk/forskning-og-overvaagning/>.

Anne Sofie Hammer, Københavns Universitet (KU) Patologivagten: hammer@sund.ku.dk, Helena Mejer, KU Parasitologi: hem@sund.ku.dk og Rebecca Berg, Statens Serum Institut (SSI): REBE@ssi.dk ■

Ræve besøger baitplads for mårhunde ved Kalø.
FOTO NATURSTYRELSEN KRONJYLLAND

fra området har været PCR-positive svarende til en forekomst på 21,9 %. Dette er på niveau med en tidligere undersøgelse fra 2012–2015. Hertil kommer, at én ud af 33 ræve fra Rømø i den igangværende overvågning blev testet positiv svarende til en forekomst på 3,4 %.

Et af overvågningens formål er at følge udbredelsen af dværgbændelorm og identificere eventuelle nye områder med høj forekomst. Ræve kan migrere over store afstande, og der er derfor en forventning om, at forekomsten af infektionen med tiden kan stige